

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Universalism și naționalism

de Dr. Lucian Borcia.

(Urmare.)

În înțelesul definiției lui Augustin, recunoscute ca ortodoxe, biserica cuprinde toate creaturile lui Dumnezeu, iar fiecare om — fie el principe ori slugă, negustor ori învățător, apostol ori doctor, — e dator să-și considere activitatea sa drept o slujbă impusă lui de biserică, „in hac ecclesia suum munus”. Prin ce ușită ar putea să scape aci un stat ori chiar o națiune, ca apoi să se ridice împotriva bisericii, ca o ființă de sine stătătoare, și să-i strige: „vezi-ți de treburile tale, afacerile din lumea aceasta o să mi le întocmesc eu după bunul meu plac!” — e greu de ghicit; a admite aceasta ar fi nelogic și fără înțeles și ar distruge însăși ideea bisericii române. Evident, că ideea aceasta nu îngăduie restricțiuni, nici intelectuale, nici materiale, și dacă papa ca reprezentant al bisericii și ca „pater ac moderator” al ei își pretinde dreptul ca în afaceri lumești să-și rostească cuvântul său hotărâtor, procedează tot așa de logic și îndreptățit, ca și când afirmă împăratul Teodosiu în numitul său decret în contra ereticilor că e cordus de „înțelepciune cerească”, ori când împăratul Carol cel mare decide din plenitudinea puterii sale în chestiuni dogmatice. Căci biserica cuprinde totul, trup și suflet, cer și pământ; puterea ei e nemărginită, prin urmare reprezentantul ei e domnitor absolut, fie el oricine. Încă Grigorie II, un prelat serios și sobru, aseamănă pe papa cu un „Dzeu de pământ”. Grigorie VII. decretaază, că puterea lumescă e datoare să asculte de cea clericală; tot el scrie lui Wilhelm cuceritorul, că puterea apostolică trebuie să-și dea seama despre toți regii înaintea scaunului lui

Dzeu; Grigorie IX. accentuând în deosebi că drepturile împăratului emanază dela biserică, zice în epistola sa din 23 Oct. 1236: „Precum locțiitorul lui Petru domnește peste suflete, așa deține în lumea întreagă principatul asupra tot ce e vremelnic, asupra trupurilor și cu fiul dreptății stăpânește tot ce e vremelnic.” Inocențiu al IV. afirmă, că dreptul bisericii de a judeca spiritualiter de temporalibus nu se poate contesta. Dar fiindcă cuvintele acestea deși nu îngăduiau nici o îndoială totuși nu excludeau o cauzistică trasă de păr, veni cinstitul și capabilul Bonifaciu VIII și făcu deplină lumină prin bula „Ausculta fili” din 5 Dec. 1301, în care adresându-se regelui Franței scrie: „deși neînsemnate sunt meritele noastre, totuși Dzeu ne-a așezat pe noi peste țări și regi și ne-a impus jugul sclăviei apostolice, ca în numele Lui și după îndrumarea Lui să smulgem, să rupem, să distrugem, să risipim, să clădim și să plantăm.... Prin urmare, fiul nostru iubit, nu te lăsa de nimenea amăgit, că tu nu ai avea pe cineva mai mare peste tine, și că tu nu ai fi supus ierarhiei bisericești. Acel ce cugetă așa e un nebul; acel ce afirmă aceasta cu îndărădnicie e un necredincios și nu face parte din turma bunului păstor”.

Mai departe poruncește Bonifaciu, ca mai mulți episcopi francezi să plece la Roma, ca papa să decidă împreună cu ei „ce ar fi de folos pentru îmbunătățirea stărilor rele și pentru buna administrare și prosperarea regatului francez”, la ceea-ce episcopul rom. catolic Helte observă foarte just: „Dar cine are dreptul să facă ordine, să rupă, să clădească și să se îngrijască de o bună administrație într-o țară, acela e adevăratul ei stăpân”.

Fiind toți oamenii de pe acest pământ supuși și încorporați bise-

riciei, e o urmare firească, că tot biserica să aibe dreptul de a dispune în ultima instanță asupra țărilor. Peste anumite state, precum e Spania, Ungaria, Anglia și altele își pretindea biserica dreptul de a conferi monarhului țara și puterea regală. În celelalte state își susținea dreptul de întărire și încoronare a regelui, de a-l detrona și înlocui cu altul; căci pe cum arată Toma de Aquin în opul său „De regimine principum”: După cum trupul își primește viața și puterea dela suflet astfel izvorește autoritatea vremelnică a principilor din autoritatea eternă a lui Petru și a urmașilor lui. Oficiul regelui e un munus in civitas dei, nici mai mult, nici mai puțin. Deaceea ereticul nu e rege legitim. În anul 1535 desleagă papa Pavel III-lea pe toți supușii englezi de îndatorirea lor de a asculta de rege; iar Piu V. înăsprește în anul 1595 această dispoziție detronând pe regina Elisaveta și despoind-o de orice proprietate și tot cu o cale amenințând cu excomunicare pe fiecare englez, care ar îndrăzni să-i fie reginei ascultător.

În consecință pentru biserică nu există de jure desvoltarea politică a Europei dela reformațiune încoace. Se acomodează situației neputându-o schimba, dar nu o recunoaște. Păcii religioase dela Augsburg s'a împotrivit; în contra păcii westphalice a protestat solemn, declarându-o pentru totdeauna de nulă și neavenită; actele congresului din Viena nu le-a aprobat. Biserica a pretins cu o consecvență vrednică de admirația noastră dreptul de dispunere exclusivă și asupra țărilor în afară de Europa, și prin cele două bule din 3 și 4 Mai 1493 a dăruit „în numele Domnului”, pentru vecie Spaniei toate țările în apus de grădul 25 longitudinal, fie că erau descoperite ori că se vor descoperi mai târziu; portughezilor

le-a dăruit Africa, și așa mai departe.

Intenționat mă restrâng la vre-o câteva indicații și date, culesse din cărțile micii mele biblioteci, căci nu am de gând să fac o probă științifică, ci doresc să conving pe cetitor, că e cu totul indiferent ce a zis cutare împărat și cutare papă, cutare conciliu bisericesc ori cutare autoritate juridică, ci că însăși ideea, năzuința spre nemărginire și spre absolut are o forță siluitoare. Convingerea aceasta ne luminează foarte mult judecata; ne face mai drepti față de biserica română și mai drepti față de adversarii ei; ne învață să căutăm adevărata evoluție istorică și în genere evoluție sub raport moral hotărâtoare acolo, unde în ne-numărate prilejuri s'a ivit naționalism și în genere individualism și s'a afirmat în contrarietate cu universalism și absolutism. —

Aceasta a fost adevărata luptă în stat și, cine a înțeles-o, trebuie să conceadă, că Roma a fost pe întreaga linie bătută. Incetul cu incetul s'au emancipat și statele catolice în aceeași măsură ca și celelalte state. Nu-i vorba, au abandonat prerogative importante, ca d. p. cele privitoare la investitura episcopilor și altele, dar nu toate; iar în schimb cele mai multe au ajuns la atâta toleranță, încât nu se sfiesc a recunoaște drept religii ale statului mai multe confesiuni, și să salarizeze preoții. Un contrast mai flagrant al idealului roman nici nu se poate. Astfel o statistică a „catolicilor” și „protestanților” aproape nu mai are importanță pentru stat. Astăzi se reduce însemnătatea acestor numiri așa zicând la credința în anumite mistere necuprinse de mintea omenească și se poate afirma că majoritatea covârșitoare a catolicilor nici nu cunoaște ideea practică și politică a Romei, ideea unui imperiu înălțat prin religie și

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Fine.)

VII. Lupta.

Toporski în fruntea unei cete alese pleacă la război. În cale-i iese Cârje și-i propune să se lupte numai amândoi. Abastă însă la rugarea cu mult temei a lui Toporski. Și ambii „veterani și oimi învechiți” se așază la o parte și privesc, cum se luptă șoimarii. O încăierare groznică. Cad voinicii se dintr-o parte și dintr-alta, cad ca spicele sub tăișul coasei.

Se prăpădesc în această încăierare mai toți, cei mai aleși. Ai lui Albert. — Oastea polonă fuge zdrobită.

Te electrizează curajul și te uimește istețimea, cu care luptă românii, înarmați — cei mai mulți — numai cu arme primitive. Și bunătatea inimei lor față de cei învinși, bunătate ce-o dovedesc și în zorul luptei, când omul e ca feară, îți aduce lacrimi de bucurie.

Un Negrea spre ex, nu și omoară dușmanul, care a căzut și și-a rupt pală, ci-i zice:

Pe un om căzut, nu mi place să cadă al meu palos, Te scoală, mergi în pace cu zile dela mine! Ar fi păcat să piară un bun viteaz ca tine!

Ear când Toporski se predă cu vorbele: „O, Cârje! deacum sunt robul tău!” acesta-i răspunde:

„Rob, tu? nu mi-ai ierta-o prea sfântul Dumnezeu! Când un popor de oameni se închină ție, mie, un tu și un eu, Toporski, nu cade în robie!”

Când Cârje raportează lui Ștefan despre învingerea câștigată, acesta-i mulțumește în cuvinte alese și-i zice: „Ca tine fie-ți neamul, viteaz și priceput!” Apoi singur să pune în fruntea oștii și ia în goană pe dușman. Acesta fuge, iar tabăra leșească un lung pustiu rămâne sub apriga furtună a cetelor române.

VIII. Aratul.

Albert fuge desperat și ajunge pe dealul Catilinei. Trufia l-a părăsit; se vede slab și mic; îl îngrozește viitorul și îl cutremură spectacolul, ce i se arată 'n urmă-i:

Opt mii de Leși, prinși în jug, ară un șes întins pe care Ștefan pune de seamă ghindă.

E grozavă răsunarea asupra acelor, cari au pregătut jugul Moldovei, dar e justă, pentru că „cine sapă groapă altuia, cade singur în ea”.

Din ghinda sămănată a răsărit și crescut o pădure uriașă, numită „Dumbrava Roșie”, un memento puternic al vitejiei Românilui, care nu supără pe nimeni, dar pedepsește amarnic pe celce cutează să-i calce moșia și neamul.

În espunerea conținutului acestui poem istoric, scris într-o limbă dulce și armonioasă, cu expresii puternice, ori duioase — după cum pretind faptele și întâmplările din na-

rațiune — și în versuri ireproșabile, am căutat prin citate să-i scot la iveală, fără multă zăbavă la vorbă, valoarea morală educativă.

Am citit acest poem, pentru prima dată, ca student în liceu. Îl recetesc azi nu știu pentru a căta oară și, cum îl cetesc, mă transpun involuntar în anii, când sufletul omului, încă netrecut prin multele mizerii ale acestei lumi amăgitoare, e mai aplicat a se face sălașul sentimentelor nobile, din cari răsare o voință nestrămutată și neșovăitoare pentru tot ce-i bun, cinstit și folositor patriei și neamului.

După mine n'ar fi permis să lipsească cârtica „Dumbrava Roșie”, poem istoric de V. Alecsandri, din nici o bibliotecă a claselor liceale și s'ar putea ceti cu mult folos și de adulți, dacă ar fi însoțită de note esplanative, referitoare la cuvinte, expresii și fapte istorice, mai puțin cunoscute, sau chiar necunoscute, și dacă s'ar tipări cu un tipar, bunăoară ca al cărților din biblioteca populară a Asociației.

2. Ostașii noștri.

Un buchet de 16 poezii eroice și o scenă în versuri: „Turnu Măgurele”, scrise între anii 1876—1881.

Un monument istoric, ridicat de Alecsandri vitejiei oștirii române, care în războiul din 1877, înfruntând pe Osman Gaziul, prin fapt de bărbăție — a ridicat — o țară mică peste-o mare împărăție.

În mare parte au fost cetite și cântate chiar în timpul războiului și au însu-

șurit întreaga românie, dornică de neartă. Scrise, într-o românească frumoasă și curată, de un poet sentimental în nețărâmură-i dragoste de neam și țară, — când le citești, sufletul ți se înalță în lumi ideale: Te afli într'un tărâm al feților frumoși, toți eroi și eroine, cari merg „la luptă cruntă”, având „în piept inima rece”; eroi, cari nu simt nici ploaie, nici vântul, nici frigul; ear de gloanțele dușmane, cari cad asupra lor răd, pentru că un ideal sfânt îi călăuzește: dorul ferbinte de a-și vedea țara și neamul în libertate.

În aceasta rezidă valoarea morală-educativă a poeziilor: Ostașii noștri.

Distribuite în chipul următor, aceste poezii ar forma, nu numai o lectură plăcută și distractivă, ci totodată și foarte de folos:

Peneș Curcanu', Sergentul, Păstorii și plugarii, Frații Jderi, Marșul călărașilor și Româncea dela Grivița pot forma lectura elevilor și elevelor din cl. VI a școalei primare; se pot ceti în școală de repetiție și în cele patru clase, civile, reale și gimnaziale.

Fără escluderea acestora, celelalte toate, împreună cu „Turnu Măgurele”, să fie trecute în bibliotecile pentru licee, școale comerciale și bibliotecile parohiale.

3. Legende.

Atrag atenția asupra celor scrise despre aceste poezii la pag. IV. al. 2 etc. din prefața cârticelei și trec direct la aprecierea valorii educative a acestor „adevărate comori de frumuseți poetice”.

absolutist până în măduvă; iar dacă ar cunoaște-o, ar admite o tot așa puțin ca și necatolicii.

O urmare firească a acestei împrejurări — e dispariția conflictelor religioase (excepție face activitatea iezuitilor și urmările ei).

Căci în momentul când idealul Romei e un credeu, stă și ea pe aceeași treaptă ca și celelalte secte creștinești; fiecare crede, că ea e în stăpânirea singurului și întregului adevăr; de catolicitate în înțelesul acesta al cuvântului, nu s'a lipsit nici una după cât știu. Diferitele doctrine protestante nu au nimic ce ar fi fundamental nou, ci însemnează numai o întoarcere la credința originare creștinească, o eliminare a infiltrărilor păgâne. (Puține secte sunt, cari nu recunosc simbolul apostolic al credinței, care de altcun ori nu-și are originea în Roma ci în Galia, prin urmare trebuie să-i mulțamească împăratului, iar nu papei că a fost introdus).

Astfel, privind biserica romană numai ca o confesiune religioasă, ea e în cazul cel mai bun o prima inter pares, deși credincioșii ei nu mai sunt astăzi nici jumătate dintre creștini, și într-o sută de ani vor scădea la o treime, dacă nu se va produce o mare schimbare. Și Luther a învățat intoleranța principială, copiind fidel felul roman de a vedea, iar Calvin a publicat o scriere pentru a dovedi „jure gladii coerendos esse haereticos”. Dar laicul care trăiește într'un stat lumesc, nu va admite aceasta niciodată, ori cărei confesiuni ar aparține.

Iaștașii noștri nu au fost intoleranți, nu suntem nici noi, — din fire nu. Intoleranța e urmarea universalismului; cine năzuiește spre nemărginire externă, trebuie să îngreuească internul cu hotare cât mai strâmte. Jidanul s'ar putea numi liberugetător din naștere, — dar i s'a sugerat ideea, că el singur deține întregul adevăr și că astfel e chemat să stăpânească pământul; drept urmare a trebuit să-și jertfească libertatea personalității sale, să sufere încetățenirea însușirilor sale sufletești și să sădească ură în inima sa în loc de iubire. Poate cel mai puțin ortodox împărat dintre toți câți au existat, Friedrich II, sedus de visul unui imperiu roman universal, a fost silit să decreteze: că toți ereticii sunt loviți de infamie, trebuie excomunicați, averile lor se confiscă, ei înșiși arși pe rug, ori în caz de revocare aruncați pentru totdeauna în temniță; totodată a

dat porunca ca acei principii, cari au greșit împotriva inchipuitelor sale prerogative împărătești, să fie crbiți și îngropați de vii.

Dacă am căutat o expresiune mai largă, mai generală pentru lupta între universalism și naționalism, pentru lupta împotriva moștenirii nemase nouă dela imperiul neoroman, luptă care a ținut o mie de ani, ca de abia atunci să facă loc luptei pentru formarea internă a statului, am făcut-o în deosebi în vederea secolului XIX. Deși nu acesta e locul, ca să mă ocup cu acest secol, totuși voesc să indic conexul. Căci ar fi o greșală primejdioasă, dacă am crede, că lupta a încetat de odată cu prăbușirea vechiului ideal politic. Nu-i vorbă, astăzi adversarii universalismului nu se mai îngroapă de vii, nici nu se mai arde pe rug cel ce afirmă cu Hus, că Petru nu e și nu a fost capul bisericii; principele Bismarck a făcut și revocat legi fără a fi silit să plece la Canossa și să aștepte îmbrăcat în cămașa păcătosului trei zile, ca să i se deschidă porțile. Formele vechi nu mai reînvie. Dar ideile absolutismului nețărnut se manifestă între noi și astăzi, atât în cadrele sfințite din vechime ale bisericii romane, cât și afară de ele. Și ori unde le vedem la muncă, — fie ca iezuitism, fie ca socialism, fie ca sistematică filosofică ori ca monopol industrial, — trebuie bine să ne dăm seama, că nemărginirea externă pretinde jertfa îndoită a personalității și a libertății.

În ce privește biserica, am da dovadă unei priceperi foarte reduse, dacă sub ori-ci raport am disprețui un organism ca ierarhia romană. Nimenea nu e în stare să prorocească, până unde poate progresa, dacă o favorizează împrejurările. Când s'a decretat în anul 1871 împotriva profesorului Döllinger „excommunicatio maior” cu toate urmările ei, a fost poliția din München silită să ia arume dispoziții pentru siguranța vieții celui excomunicat. Un singur fapt ca acesta luminează adânc prăpastiile universalismului fanatic și e posibil, ca prăpastiile acestea să se deschidă vreodată în dimensiuni mult mai mari sub picioarele noastre. Dar nu am de cuget să dau prea mare importanță astorfel de împrejurări, nici conjurației provocate de așa numiții „Hetzkaplani” și de creaturile lor. Paterea izvoarește din ce e bun, nu din ce e rău. În ideea catolicității, a continuității, a infalibilității, a instituirii prin Dzeu, a revelațiunii con-

tinue și atotcuprinzătoare, a împărăției lui Dzeu pe pământ, a locuitorului lui Dzeu pe pământ, ca judecator suprem, în cugetul că fiecare carieră e îndeplinirea unui oficiu bisericesc, în toate acestea se cuprinde atâta bun și frumos, încât credința în ele trebuie să dea tărie!

(Va urma).

Salvarea intereselor românești în Albania de sud.

Viena, 21 Maiu n. 1913.

Cum la stabilirea frontierei dela nord și nordvest a noului stat albanez, *Austro-Ungaria* a avut să poarte luptă grea cu *Sârbia* și cu *Munteșu*, și indirect cu *Rusia*, astfel acum la demarcarea marginii dela sud a Albaniei *Italia* are să țină piept cu *Grecia* sprijinită de *Franta*.

Monarhia austro-ungară și aliații sa *Italia* au program bine stabilit cu privire la Albania. E indiferent la acest loc, dacă acordul lor este de aceeași natură, ca acordul împăratului Carol cu regele *Francisc I* asupra *Lombardiei*, (anume, amândoi erau pe deplin de aceeași părere, în înțelesul că fiecare socotea să o cucerească pe seama sa). Fapt este, că în preajma hărțu- elii cu regele *Nichita* pentru posesiunea *Scutarilor*, ministerul de externe din Viena nu cruța elocvența în organele sale de publicitate, pentru a sugera Italianilor (cea ce ei știau foarte bine) că și ei au mari interese în Albania, și e cunoscut că *Italia* a fost deadreptul și cu insistență invitată a se alătura la acțiunea armată ce se pregătea să inițieze contele *Berchtold* din partea monarhiei în Albania, punând în vedere celor din Roma chiar și portul *Vallona* considerat până acum de *Austria* a fi, față în față cu *Brindisi*, chea *Adriaticii*, care nicidecum nu e permis să ajungă în mâna *Italiei*.¹ Însfășișit cu prețul multor concesii uni pe socoteala unor triburi albaneze, *Austro-Ungaria* a reușit a exaspera recunoșterea și împlinirea cererilor sale, fără expediție militară contra regelui *Nichita* și contra lui *Essad* pașă. Exact aceeași problemă se impune acum *Italiei*, și după același metod ce a aplicat *Austria*, cei din Roma accentuează că nu singură *Italia* e interesată la fixarea barierei între Albania și *Grecia*, ci și *Austro-Ungaria*, iar deputatul *Torre* arată, în un articol remarcabil că monarhia *Habsburgică* are chiar mai mare interes decât *Italia* să nu poată fi închisă intrarea și ieșirea în *Adriatică* de nimeni.

Miezul discuției este acum *Canalul Corfu*. *Italia* vrea să împedice cu ori ce mijloace, chiar și cu arma, ca acest canal să ajungă întreg proprietatea *Greciei*. Insaș insula *Corfu* este dela anul 1863 în stăpânire grecească, dar coasta albană din față era a *Turciei*. Stăpână peste amândouă coastele și amândouă capetele canalului, *Grecia* va avea aci pe seama flotei sale de război un scoc neîntrecut de bun, și, după ce va fi instalat, cu mult superior portului dela *Vallona* ori chiar și celui dela *Cattaro* ori *Pola*: lucrul acesta e demult cunoscut, *Venețienii* au ținut socoteala de el, și însuși *Napoleon* a zis că de aci se dominează toate mările învecinate.

De aceea *Italia* nu se poate învoi, ca *Grecia* să se încuibze aci. Flota elină astăzi desigur nu constituie nici un pericol pentru o putere, dar ea se poate desvolta cu timpul; și mai ales, ajuns odată în stăpânire grecească, canalul *Corfu* va fi chemat să adăpostească și altă flotă, mai periculoasă, a *Francei*, poate chiar a *Rusiei* mai târziu. Insaș *Franta* nu neagă interesul ce-l are să susțină interesele grecești, atât la conferința din *Londra*, cât și în presa sa oficială și particulară, până și în cărți de specialitate: ofiterul din marina de război a *Francei*, *Touchar* în o scriere („*Stăpânirea Adriaticii*”) ce a publicat nu demult împreună cu publicistul *Gh. Loiseau* (autorul lucrării: *Echilibrul adriatic*) recunoaște fără incușur interesul ce-l are *Franta* (și *Rusia*) de a se putea sprijini pe un port în Marea *Adriatică*, care s'ar întregi reciproc cu cel de *Bizerta* și ar aduce, deodată cu stăpânirea *Adriaticii*, și hegemonia în Marea *Mediterrană*.

Natural, acest interes prea evident și prea puțin idealist al *Francei* pentru pretențiile ei de altcun exagerate și neîntemeiate ale *Greciei* în Albania, nu este considerat în *Italia* ca semn al prieteniei ce altădată atât de bucuros arăta *Franta* pentru Italiani. Într'un articol publicat în excelentul ziar „*Corriere della Sera*” deputatul italian *Torre* denunță acest lucru și constată pe față că: „prietenia *Fancezilor*

e platonice; însuși *Clemenceau* e pe partea *Greciei*. E fals a susține, că *Italia* ar avea scopuri ascunse în jurul canalului *Otranto*, dar *Franta* evident le are. Flota franceză ancorată la *Bizerta*, dacă s'ar putea sprijini și pe canalul *Corfu*, ar avea avantaj incontestabil asupra oricărei puteri, care în asemenea împrejurări ar trebui să opereze între Marea *Adriatică* și *Tirenă*. Deci, *Italia* refuzând *Greciei* canalul *Corfu*, își apără libertatea circulației pe apele cari o spală”. Deputatul *Torre* acuză *Franta*, că discreditează opera europeană de solidaritate și de pace, prin faptul că voeste să forțeze realizarea pretențiilor grecești contra *Italiei* și contra *Austro-Ungariei*. „*Chestia* limită dela sud a Albaniei nu este chestie grecească, ci chestie europeană, care privește în locul prim interesele apărării *Italiei*”.

Dealtcun *Italia* invocă încă un argument, de ordin mai obiectiv, pentru a dovedi că cererile *Greciei* să i se încorporeze teritorii mari din Albania de sud, nu sunt legitime, nici juste: acest argument îl constituie *Aromânii*, cari trăiesc în număr considerabil chiar în părțile reclamate de *Grecia*, și cari preferă a face parte din noul stat albanez. Iată un frumos început de conlucrare frățească între Italiani și Români în Balcani.

Detalii vor urma în alt articol.

C. Nedelcu.

Parastas festiv.

(Invitare).

Subscrisul comitet își împlinește creștinăscă datorință, invitând prin aceasta pe toți membrii Reuniunii române agricole si-biene, la parastasul festiv, ce se va oficia *Duminecă, la 1 Iunie n. c. în biserica din suburbiul josefin*, întru vecinica pomenire a răposatilor muncitori ai Reuniunii, de pie memorie *Eugen Brote*, fost președinte și membru onorar, *Dr. D. P. Barcianu*, fost vice-președinte, *Dr. Aurel Brote* și *Dr. Petru Șpan*, foști membri în comitet și *Petru Ciora*, fost cassar și membru onorar al ei.

Începutul la ora 10 a. m.

Sibiu, 25 Maiu n. 1913.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucuța,
președinte.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Știri economice.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu, în sesiunile sale din urmă, s'a ocupat cu următoarele afaceri: Luându-se act de împărțirea făcută de dl *Ion Băilă*, tutor orfanal, că un număr mare de economi din *Sebeșul săs.* au hotărât să înființeze, în cadrele dispozițiilor din statutele Reuniunii, un comitet agricol acolo, dl *Băilă* a fost rugat să aducă la cunoștință felul cum s'a constituit comitetul, programul de lucru ce și l-a croit și, înscriind pe părtașii între membrii Reuniunii, fiind aceasta recerinta de căpetenie, impusă de statute, să arete în ce direcțiune ar fi necesară și binevenită conlucrarea comitetului central, ca comitetul să-și poată ajunge scopurile indicate în statute. — S'a luat la cunoștință raportul primăriei din *Jma*, conform căruia intelectualii comunei, la intervenirea comitetului Reuniunii, au luat hotărârea laudabilă să țină prelegri pentru îmbărbătarea economilor în afacerile lor și în același timp, primăria a fost rugată să arete numele conferențiarilor, numărul aproximativ al participanților și subiectele tractate. — La comunicatul primăriei din *Rășinari*, că corpul didactic de acolo, în scopul organizării cursurilor de împletit nule, va trimite din sinul său un membru, care studiând această indeletnicie, să poată ține cursuri, primăria a fost încunoștințată, că comitetul Reuniunii va contribui și din a sa parte la spesele ce s'ar recer în această afacere de interes, mai ales pentru poporatușii dela sate, lipsită de hotar, cum e *Rășinari* și celelalte comune mărginașe. — Concluzele ultimei adunări generale, ținute în *Galeș*, despre aprobarea socotelilor pro 1911, despre prelegerea membrului A. Cosciuc din domeniul pomăritului despre realegerea comitetului central pe un nou period statutar de 6 ani în persoana dlor: P. Lucuța, președinte; Ion Chreca (Săliște) v.-președinte; Dr. Lucian Borcia, A. Cosciuc, Dr. Ilie Iancu, Nic. Iosif, T. Popovici, R. Simu, Dr. V. Stan, Dr. I. Stroia, toți din Sibiu; N. Cărpeneșan (Răhau); P. Drăghits (Săliște) și Ion Popescu (Sibiu), membri în comitet; despre îndrumarea dată de a se publica *Monografia Reuniunii*, din prilejul împlinirii anului al 25-lea dela activarea ei etc., luându-se la cunoștință, comitetul a reales, în senzul statutor, pe foștii funcționari ai Reuniunii, anume secretar: Victor Tordășianu, cassar: Romul Perian, custos: Andrei Teodor, bibliotecar și controlor: Oprea Stelea. — S'a luat la cunoștință, că biroul, la intervenirea dlui inspector economic r. Tiborez Elemér, a înaintat la mi-

Legende, luate din lumea basmelor, ca Răsunarea lui Statu-Palmă, legenda dela Dorna, „Legenda rândunică”, Legenda ciocărliei vor influența mai ales dezvoltarea puterii de imaginație a cetitorului. Celelalte te fac, nu numai să cunoști obiceiuri, întâmplări și fapte din vremi trecute ale neamului tău și ale altore neamuri, lărgindu-ți astfel cercul de cunoștințe, ci în felul cum sunt scrise, te duc cu sufletul în lumi, unde află, la tot pasul, dragoste ideală de neam și de patrie, din cari rezultă un eroism supraomenească și unde nu se poate înconjura răspătă meritată a faptelor nedrepte și rușinoase.

O viață de fer pe drumul cinstei și omeniei și groaza în fața gândurilor călăuze ale faptelor rele, sunt merindea, ce ți-o dă, pe drumul vieții, lectura legendelor lui Alecsandri.

Din cârticea, la care se refere acest raport, următoarele bucăți se pot ceti de elevii și elevele școlărilor primare din cl. V. și VI. și din cursul de repetiție: Toamna țesătoare, Pohod na Sybir, Gruî-Sanger, Legenda lăcrămioarei, Cântecul gîntei latine, Noaptea albă, Vântul dela miezăzi, Dorul de brazi, și Soare de iarnă.

Se pot însă ceti și în cele patru clase dintâi ale școalelor secundare, pentru cari aș mai adaoga (pe seama cl. III. IV și V.): Odă statuei lui Mihai Viteazul, Dan Căpitănu de plaiu, Vlad Tepeș și stejarul, Hodja Murad Pașă și Garda Sarailui.

Toate câte sunt în cârticea, se pot ceti de elevii din liceu, începând cu cl. VI,

ear omițând Palatul Loredano și Răpirea Bucovinei, cârticea ar forma o lectură plăcută și folositoare și pentru adulți. (bibl. par.).

Cu acestea cred, că am satisfăcut îndatoririi, ce mi s'a dat din partea Prea Ven. Consistor.

Dacă am tractat mai pe scurt și mai mult în general, îndeosebi „Ostașii noștri” și „Legende”, am făcut-o pentru că scrierile lui Alecsandri sunt așa de răspândite, că ori ce cărturar român trebuie să le cunoască și nu se poate presupune un organizator de bibliotecă românească, care să nu cunoască valoarea acestor scrieri din toate punctele de vedere.

De încheiere repet ceace ziceam la „Dumbrava Roșie”:

Pentruca o carte să fie cu drag cetită și să lase în sufletul omului impresii cât mai puternice și mai durabile, pe lângă valoarea reală, ce trebuie s'o aibă conținutul, se impune, ca să fie tipărită cu astfel de caractere, cari nu supără ochiul și apoi să nu conțină vorbe, fraze și idei, despre cari s'ar putea presupune, că sunt necunoscute cetitorului. Toate aceste e neapărat de lipsă să fie lămurite prin note explicative, la începutul, ori finea cărții, sau în cursul textului.

Brașov, 16 Iunie v. 1912.

Romul Frateș,
dir. școl.

¹ Ca să nu pară ciudată această schimbare radicală a convingerii despre însemnătatea ori neînsemnătatea portului *Vallona*, s'a emis acum repede teoria, că pentru vasele de război moderne (*Dreadnought*) ale *Austriei* nu constituie pericol eventual încercarea *Italiei* de a le închide calea la canalul de *Otranto*, cu ajutorul celor două porturi ce ar avea față în față, la *Brindisi* și la *Vallona*. C. N.

nister rugarea să dea Reuniunii o subvenție de câte 300 cor. pentru 3 premii de vite, ce s'ar ținea în cercul pretorial al Săliștei, al Noerichului și al Mercurei și cor. 300 pentru premiile unei expoziții de vite de prăsilă. — S'a luat la cunoștință rescriptul ministerial despre noua arondare a inspectoratelor pentru albinărit, din care reieșă, că pentru comitatul Sibiiu, Târnava-mare și mică, Făgăraș și Brașov, este numit în postul de inspector dl Hrankay Béla, cu locuința în Sibiiu și cu îndrumarea de a ținea alegeri prin comune și de a sta cu sfatul la dispoziția celor cari doresc să înființeze stupine. Comitetul luând act despre succesa sârbare a pomilor și a păsărilor din Veștem, a votat mulțumită protocolară tuturor acelor, cari au conlucrat în deosebi notarului A. Moga și directorului școlar Teodor Stoia, cari au contribuit la buna reușită. Sârbarea pomilor și păsărilor, proiectată pentru Sadu și Nucet, să țină în 1914. — În scopul alcătuirii tabloului statistic despre starea albinăritului la ecoronii noștri din comitatul Sibiiu, nelitrând decât rapoartele alor 30 comune, restul comunelor sunt rugate a raporta fără zăbavă în cauză. — În vederea stărilor economice și financiare nepriincioase, sârbările jubilar (25 ani de muncă ai Reuniunii), se amână pe 1914, pe când se va termina și monografia Reuniunii.

Secretarul.

Aviz.

Obicinuita consfătuire a membrilor români ai adunării municipale din comitatul Sibiiului se va ținea *Luni în 2 Iunie* st. n., orele 8 a. m. în căsina română din Sibiiu.

Obiectul consfătuirii e ordinea de zi a adunării generale comitatense.

Biroul.

NOUTAȚI.

Grindină în comune românești. Cum suntem informați, în mai multe comune din comitatul Alba-de-jos a bătut ghiata, cu deosebire în Cherghedul-Mare, unde a stricat holdele și vîile. Când aducem această știre la cunoștința publicului, nu putem să nu îndemnăm din nou pe economii noștri să-și asigure produsele contra grindinei. Prin aceasta își fac un mare bine, căci nenorocirea poate veni în tot momentul, și omul dacă rămâne neasigurat a pierdut uneori tot. În comuna sus amintită numai doi inși au fost asigurați. Aceștia vor căpăta despăgubirea. Ceilalți nu. Azi, când avem „Banca Generală de Asigurare” din Sibiiu, care stă bucuroasă la îndemâna ori cui, nici un om cumințe să nu întârzie a se asigura. Pană la seceriș mai avem cel puțin șase săptămâni; acesta e timp lung, și dacă omul se asigură, poate fi liniștit. Adresați-vă la banca numită, care are reprezentanți în toate ținuturile și la ori-și care bancă românească. Informațiuni se dau gratuit.

Inundații. Din Saraievo se scrie, că pe linia Bosnabrod-Saraievo a încetat circulația trenurilor. Gara dela Doboi e acoperită de apă la o înălțime de patruzeci centimetri. Raul Bosna acopere șinele căii ferate între Maglai și Doboi.

Copiii și fumatul. Comitetul de supraveghere al celor nevârșnici, cum se anunță din Seghed'n, într-una din ședințele sale s'a ocupat cu fumatul copiilor, și a primit propunerea unui judecător al tribunalului, care a cerut, ca în tutingerii să nu se dea copiilor mai tineri de 15 ani nici un fel de țigări sau tutun; ear în birturi, cafelele și restaurante copiii să fie opriți de a intra chiar și dacă se află în societatea părinților. Hotărârea aceasta se va trimite tuturor municipiilor din țară, pentru a fi sprijinită după cuviință.

Diracțiunea Cordiane din Fofeldea roagă pe toți cei interesați a lua la cunoștință, că dela 1 Iunie a. c. se strămută cu poșta dela Hosman la Noerich. Dela data aceasta orice trimiteri sunt a i se adresa: *Höföld, Ujegyház, P. R.*

† **Maria Popa-Grama** născ. Radeș, soția preotului Vincențiu Popa-Grama din Răușor, după scurte, dar grele suferințe, împartășită fiind cu Sf. Taine și a dat nobilul suflor în mâinile Creatorului, Marți în 14/27 Maiu a. c. la 3 ore a. m., în al 56-lea an al etății și al 35-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale decedatei se vor depune spre vecinica odihnă astăzi Marcuri în 15/28 Maiu a. c. la 4 ore p. m. în cimitirul bisericii ort. rom. d.n. Răușor. Odihnească în pace!

Congres. Liga culturală și-a fixat congresul pentru anul acesta pe zilele de 19, 20 și 21 Mai. Congresul se va ținea în P. Neamțu.

Pierderile în război. Bulgaria a mobilizat 620 de mii de oameni. În război a pierdut 30 000 soldați și 330 ofițeri; răniți 52.000 soldați și 950 ofițeri. Pierderile uriașe ale bulgarilor nu se pot socoti nici în seama perfecționării armelor, nici în energia cu care s'a purtat războiul, ci mai ales în lipsa de îngrijire pentru răniți. Toți corespondenții și doctorii, cari au fost în slujbă sanitară în Balcani, spun că transportul răniților a fost dintre cele mai defectuoase. Urmarea este, că ori ce stat va trebui să-și organizeze din vreme serviciul sanitar al armatei, să-și pregătească surori de caritate, doctori de ajuns, precum și materialul și instalațiile necesare.

În urma agitațiilor. Cu prilejul împlinirii de o sută de ani dela nașterea compozitorului Ricard Wagner s'au organizat serbări comemorative în multe orașe germane și negermane. O asemenea serbare era să se țină și pe scena marelui operă din Paris. O parte din parisieni însă a pornit o îndârjită agitare împotriva serbării lui Wagner în Franța, și astfel opera parisiană a renunțat să comemoreze pe compozitorul german.

Școlar distins. În sala festivă a liceului timișorean s'a ținut zilele acestea o frumoasă serbare. Directorul institutului, în fața tinerimii școlare, a dat elevului Andrei Brass din clasa a patra gimnazială *crucea de argint pentru merite*. Distincția s'a conferit din partea Monarhului țării pentru motivul, că numitul școlar a salvat viața unui băeat din valuri.

Concurs pentru primire în internat. În alumneul Dmke, din Makó, se vor primi pe anul școlar 1913—14: 160 elevi gimnazisti, eventual normalisti. Taxa de întreținere lunar 40 cor. Taxa de înscriere, medic și mobilier 40 cor. Rugărilor pentru primire netimbrat, provăzute cu atestat școlastic, extras de botez, iar la elevii de cl. I. și cu atestat de vaccinare, sunt a se înainta comisiunii de supraveghere a alumneului Dmke, din Makó până în 10 Iulie 1913. La dorință direcțiunea alumneului din Makó servește și cu prospect mai amănunțit.

Sfințirea bisericii din Vârșet. Subsemnatul comitet parohial ort. român din Vârșet invită la festivitățile sfințirii bisericii nou zidite, cari se vor ținea în zilele de 22—23 Maiu v. (4—5 Iunie) 1913. Programul festivităților e următorul: *Mercuri* în 22 Maiu v. (4 Iunie n) 1913: La orele 4 și 38 p. m. primirea la gara centrală din Vârșet a P. S. Domnului Episcop diecezan Dr. E. Miron Cristea cu suita; conducerea în convoi festiv până la locuința P. O. Domn protopresbiter Traian Oprea, unde va descăleca P. S. Dl Episcop. La descălecarea va avea loc salutul elevilor români din Vârșet. După descălecarea benderii defilează în fața locuinței P. S. Sale. Seara la orele 8 se începe obicinuita „Privighiere”. Intrunire în hotelul „Baross”. — *Joi* în 23 Maiu v. (5 Iunie) 1913. Ziua Înălțării Domnului urmează: Sfințirea nou ziditei biserici cu hramul Înălțarea Domnului. La 7¼ ore dimineața: intrunirea la biserică a preoților cari participă la litie. La ora 8 și jumătate pornește litia dela biserică pentru aducerea P. S. Sale. Cântările la litie și la sfințirea bisericii le execută Reuniunea română de cântări din Lugoj, sub conducerea maestrului Ioan Vidu. După sfânta liturgie conducerea P. S. Sale cu litia la locuința. La orele 12 și jumătate recepțiunile la locuința P. Sfinției Sale. La orele 1 și jumătate banchet festiv în hotelul „Hungaria”. Taxa tacămului 8 coroane de persoană. Sub durată banchetului va concerta taraful lui G. Dima. — În aceeași zi după amiază la orele 3¼ se va da *Petrecere populară* în Grădina publică a orașului, cu concursul corurilor române din împrejurime. Seara la 7¼ serenada celor zece coruri în massă în onoarea P. S. Domn Episcop. Venitul curat atât dela petrecerea populară, cât și dela concert, este destinat pentru fondul bisericii ort. rom. nou zidite din Vârșet. Contribuiri se primesc cu mulțumită și se vor evita pe cale publică. — *Joi* seara la orele 8 și jumătate se țin concertul care-l va da Reuniunea română de cântări din Lugoj cu cooperarea muzicii militare dela reg. ces. și reg. nr. 43 din Biserica-albă. Program variat și bogat. — După concert dans. — Rugăm respectuos onoratul public, care dorește a lua parte la aceste serbări, ca atât pentru plasarea în cvartier cât și pentru participarea la banchet să binevoiască a se anunța respective a trimite neîntârziat taxa tacămului de 8 coroane la adresa institutului de economii și credit „Luceafărul” din Vârșet, altemu nu putem lua răspundabilitatea față de cei neanunțați. — Vârșet, la 5/18 Maiu 1913. *Comitetul parohial*.

Telefon între Paris și Londra. Săptămăna trecută s'au făcut de nou încercări de a împreuna prin telefon Londra cu Parisul. Opera Covent Garden a fost legată cu capitala franceză și parisienii s'au putut bucura ascultând la telefon cântarea primadonelor din Londra.

Mare festivitate în Atena. În anul viitor se va organiza în Atena o mare festivitate olimpică, care va dura 14 zile, și nu va fi concurs sportiv, ci un conduct istoric. Grecii actuali voesc să reînvie vechile amintiri din timpurile de mărire ale anticiității. Se vor aprinde focurile sacre ale Pallas Atenei, se vor juca misterele eleusine; se vor reprezenta luptele lui Alexandru cel mare, scene din războiul troian, lupta navală dela Salamina ș. a. Cinci mii de ostași își vor da concursul la reprezentații. Actori din țară și străinătate au să cânte piese clasice. Festivitatea se va termina cu apoteoza păcii.

Vindecarea cancerului. În ședința din urmă a societății medicilor din Berlin s'a vorbit despre metodele nouă de a combate racul. Profesorul Pinkus a aplicat în 22 de cazuri așa numitele raze *mezatorium*. Prin acest metod a izbutit să vindece cancerul la două femei, una de 63 de ani, alta de 70. Aceasta din urmă era inoperabilă. Pe lângă mezatorium numitul profesor mai da pacienților injecțiuni de atoxyl și alte medicamente interne. Mai mulți doctori s'au pronunțat favorabil despre înăurirea mezatoriumului asupra boalei.

Reuniunea femeilor române din Brașov convoacă *primul congres* al reuniunilor femeilor române din Ungaria, cu scopul de a înființa *uniunea femeilor române din Ungaria*, pe zilele de 3/16 și 4/17 Iunie 1913, la serbările Rosaliilor, în orașul Brașov. Programul congresului e următorul: *Luni* în 3/16 Iunie: La 9 ore dim. Serviciu divin în biserica Sfintului Nicolae cu chemarea Duhului Sfânt. La 11 ore: Deschiderea congresului în sala festivă a gimnazului român. La 2 ore: Masă comună în sala Redutei orașenești. La 4 ore p. m.: Vizitarea Internatului-Orfelinat. Seara: Festivalul Reuniunii de cântări din Brașov cu reprezentarea operei „Cavaleria rusticana” de Mascagni și a „Sezătoarei” de Dr. T. Brediceanu. *Marți* în 4/17 Iunie: La 10 ore dim.: A doua ședință a Congresului. La ora 1: Intrunire la casa de tir. *Mercuri* 5/18 Iunie: Eventuale excursiuni.

Distrugerea sămănăturilor de mac. Porporațiunea săracă a Chinei își găsește mângăiere și alinare în beția de opiu. Guvernul chinez a luat acum măsuri pentru împedecarea fabricării de opiu prin faptul, că a dat ordin să se distrugă sămănăturile de mac. S'au trimis trape în unele ținuturi, să pustiească locurile sămănate; locuitorii însă au desvolat o rezistență atât de violentă, încât soldații s'au simțit îndemnați să întrebuințeze arma. Oameni dintr'un sat au fugit în biserică, pentru a scăpa de împușcături; soldații au impresurat biserică și i-au dat foc. Fumul și flăcările au omorât șasezeci și șapte de oameni.

La Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu, cu prilejul serbării pomilor și a păsărilor din Veștem, s'au înscris următorii membri ordinari cu taxa de 4 cor. anual și anume: Dr. Victor Raicu, advocat în Sibiiu, Ioan Baci vicenotar, Alex. Bozdoc, George Dănilă Bozdoc, econ., Emilian Ciora, vice primar, Nicolae Căraș, oficial la firma italiană, Ion Coman, econ., George Dorobant, pădurar, Moise Dorobant, cantonier, Ion Andrei Dorobant, comerciant, Ion Grecu, mare comerciant (Ocenele mari), Nicolae Hurubean, ospătar, Iorgu Milea, primar, George Milea jun., magaziner la firma italiană, George I. Morariu, ec., George Muntean, jurat com., Ana Petrișor, văduvă de inv., Nicolae Savu și Constantin Velțan, economi, toți din Veștem.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibieni, au mai dăruit: Dr. Ioan Șenchea, advocat, (Făgăraș) în amintirea părintelui său Ioan (Zernești), cor. 150; Parfir Nicoră, învățacel cismar, 50 bani; Dr. Petru Groza, advocat (Deva), 1 cor.; George Baci, măsar, în amintirea socrului său Nicolae Mihaiu, econom, 1 cor.; George Ghișă, sodal rotar (Poiana) 50 bani; Antoniu Pop, proprietar (Bucerdea vinoasă), soția sa Lucreția și copiii lor Ana, absolventă a școalei civ., Emil, stud. în a 6-a gimn. (Brașov) și Antoniu, stud. în I ma gimn. (Alba-Iulia), 1 cor.; Ilie Roșca, anteprenor de zidiri (Alba-Iulia), soția sa Elvira și fiul lor Lucian, 1 cor.; Dr. Ioan Lupaș, protopresb., Dr. Oaisfor Soră, adv. (Săliște), Liviu Munthiu, învățacel lăcătuș, câte 1 cor.

Renunțare. Poarta otomană, cum se vestește din Londra, a renunțat definitiv la insula *Cipru* în favorul Angliei. Insula de altfel se afla și până acum sub administrație engleză.

Premii pentru muncitori.

Camera comercială și industrială din Brașov ne vestește, că în urma dispozițiunei ministrului de comerț, se vor împărți, și în anul 1913, 100 diplome de stat și 100 premii de câte 100 cor., între acei muncitori cari prin serviciu îndelungat și credincios s'au dovedit vrednici de premiat. Din acestea premii 5 se impart între muncitorii de pe teritoriul camerei din Brașov. Se provoacă deci dăttorii de lucru (patronii), atât fabricanți, cât și ceilalți măestri meseriași, cu locuința în comitatele Brașov, Făgăraș, Târnava-mare și Sibiiu, să aducă cel mai târziu *până la 15 Iunie* n. c., la cunoștința camerei, numele acelor muncitori, cari sunt vrednici de premiat.

Cel care dorește să fie premiat are să dovedească: 1. că e cetățean ungur; 2. că a fost aplicat (a stat în lucru) stabil în serviciu (muncă) industrial (de meseriaș); portarii, vizitii, servitorii dela cancelariile fabricelor cum și alții, cari îndeplinesc asemenea lucruri, nu se premiază; 3. că a fost aplicat cel puțin 15 ani, într-una și fără întrerupere, la muncă industrială, — aci să socotesc și anii de ucenic; la meseriile legate de anotimpuri (anumite părți ale anului), munca din câte un anotimp complet (întreg), se privește drept câte un an; 4. că plata muncitorului nu ajunge suma de 2000 cor.

Toate acestea sunt a se dovedi cu acte vrednice de crezământ (autentice), eventual cu cărțile de lucru, sau cu copiile legalizate ale lor. Unul și același meseriaș nu se premiază decât o singură dată.

Cererile intrate la cameră să vor înainta cu propunerile camerei la minister, care va aduce hotărâre în cauză.

Cum și între ai noștri se găsesc muncitori cari intrunesc condițiile de sus, atragem atențiunea patronilor asupra acestor premii.

Sibiiu, 27 Maiu 1913

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Din public*).

Mulțumită publică.

Cu ocaziunea ședinței publice a societății de lectură „Andrei Șaguna”, a elevilor seminarului arhidiecezan „Andreian” din secțiunea teologică ținută în 21 Aprilie v. a. c. (Dumineca Tomii) au binevoit a contribui în favorul societății: Cu 20 cor. Dr. I. Popp, dep. sin. — Cu 10 cor.: Dr. Ioan Mihu, adv., Dr. Vasile Saftu, protp., Dr. E. Papiu. — Cu 6 cor.: Jovian Mureșan, prot. — Cu 5 cor.: Dr. Ilarion Pușcariu, arhm. și vicar arhiepiscopesc, Galacteon Șagău, ass. cons., Nicolae Macrea, Arseniu Vlaicu, Dr. I. Popp, Miorica, Eugenia și Victor Tordășan, exact. cons., Ioan Lăpădat, dir. de bancă, Dr. I. Voia. — Cu 4 cor.: I. A. de Preda, fisc. cons., Andrei Bărsan, preș. Asoc., Dr. Vasile Bologa, dir., Dr. Vasile Stan, prof., Ioan Oțoiu, prof., Victor Pacală, prof., Dr. M. Iancu, med., Dr. A. Pop, adv. — Cu 3 cor.: Dșoara T. Bogdan, Ioan Mateiu, paroh, Oct. Costea, diacon. — Cu 2 cor.: Ioan Droc, protp., Nicolae Garoiu, Lăzar Triteanu, ass. cons., Valer Moldovan, Dr. Lucian Borcia, adv., I. Precup, prof., Victor Braniște, Aurel Popoviciu, spir. sem., Eugen Todoran, prof., Dr. Pavel Roșca, prof., Ascaniu Crișan, prof., Dr. Ioan Mateiu, Candid Popa, inv., Nicolae Solomon, dna Ioana Rebeșă, dna N. Iancu. — Cu 190 cor.: Zedeveiu Mureșan, protp. — Cu 1 cor. Partenie Cosma, dir., dna Fulea, dna Csath, dna Gusa, dna Frâncu, dșoara Aurelia Te-posu, dșoara Roma Șuluțiu, dșoara V. Greavu, dșoara V. Petric, Ioan Simtion, Romul Buceșă, Remus Moga, Nicolae de Lemăy, Dionisie Socol, I. Tincu, N N, N N, N N. — Cu mai puțin: dna Ana Vulc, dna Susana Hurdu, dșoara Silvia Spornic, dșoara O. Tăslăuanu, dșoara Victoria Deac, Dimitrie Vulc, Aurel Morușca, Ioan Popa, Ioanichie Zichil, George Popa, Alex. Fărcaș, Ioan Frintu, George Frintu, George Măgdaș, Aurel Pop, N. Imbăruș, N N, N N, N N. — Mai mulți necunoscuți cu suma totală de 7 cor.

Pentru aceste oferte societatea se simte plăcut îndemnată a-și exprima cele mai vii mulțumite.

Ioan Sandu
v. preș.

Ioan Goron
casar.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 254/1914.

(117) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Băcia, prin aceasta se publică din oficiu concurs repetit, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cerere de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Geoagiu-Algyógy, 3/16 Maiu 1913.

Oficiul protopresbiterial al tractului Geoagiu.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 312/1913.

(115) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Bandul de câmpie, devenită vacantă prin trecerea din viață a parohului Zacharie Oprea, pe baza ordinului consistorial din 26 Martie a. c. Nr. 3309 Bis, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat și specificate în protocolul comitetului parohial luat la 5/18 Maiu a. c.

Se notifică, cumă Bandul de câmpie este comună mare, are oficiu pretorial și medic în loc, cale ferată, târg de săptămână în fiecare Sâmbătă, școală de stat cu 6 puteri didactice.

Cerere de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții după prealabila în-cunoștințare a protopresbiterului se vor prezenta în vre o Duminică sau sărbătoare la biserică pentru a cânta și predica, respective a celebra.

Murăș-Oșorhei, la 11/21 Maiu 1913.

Oficiul protopresbiterial gr. or. în con-telegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopop.

Nr. 432/1913.

(116) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh devenit vacant prin moartea parohului Ioan Marin întâmplată la 27 Aprilie 1913 a Boroșneului mic, cu filiile Boroșneul mare și Sarmaș, parohia de clasa III-a se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publi-care în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor dela stat având a da jumătate din venite văduvei până la împlinirea anului și folosirea cuartirului.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în vre-o Duminică s'au sărbătoare în Boroșneul mic (gara Nagyborosnyó) spre a cânta, celebra s'au cuvânta, înaintându-și documentele recerite în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterial în Bereczk, comitatul Hármszék.

Brețcu, 3 Maiu 1913.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Treiscaunelor în contelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Săpunul Steckenpferd din lapte de crin

de Bergmann și Comp. Tetschen a/Elbe

rămâne și va fi neîntrecut în efectul său contra lănturilor, precum și indispensabil pentru îngrijirea rațională a frumuseții și pielei, ce prin scrisorile de mulțumită zilnic intrate necondiționate se confirmă, la 80 de bani bucata se află în farmacia, drogherii și parfumeriei etc. Asemenea e minunat aprobată Crema de crin a lui Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă și albă a mâinilor de dame, în tuburi la 70 fil. se află pretutindeni. (48) 14—40

Aviz.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoană și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Bacin,

(46) 74—

pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

Mare ocaziune de Sfintele Rusalii

la

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie”

SIBIU strada Ounei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16

cu prețuri ieftine.

Prețurile:

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20—25	= K 3—4
Ghete de copii „ „ „ „ „ „ 26—28	= „ 4—5
Ghete de copii „ „ „ „ „ „ 29—34	= „ 5—7
Ghete de băieți „ „ „ „ „ „ 35—39	= „ 7—9
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 4—14
Ghete înalte p. dame „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 8—14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks	= „ 7—
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreux ori box	= „ 9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb. „ „ „ „	= „ 10—
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 14—
Ghete Oslaria „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 12—
Ghete americane „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 13—
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi	= „ 16—
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toa'e colorile	= „ 20—

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare! În zile de sărbătoare și Duminicile am înainte de amăzi până la 10 oare deschis. (89) 13—

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

Subscrise berărie a „Fraților Hager” cu toată stima aduce la cunoștință P. T. publicului, că fabricatul său propriu de bere deschisă și întunecată sub numele de:

„Hagerbräu”

afară de restaurantul Stadtpark a domnului Michail Hager și de restaurantul berăriei aflător în Dreieichenstrasse Nr. 5, încă în multe altele restaurante din Sibiu (Nagyzeben) se poate căpăta spre consumație.

Cu profundă stimă

Berăria: Frații Hager.

Comande pentru provincie se primesc cu mulțumită în Berăria (Dreieichenstrasse Nr. 5). **Telephon Nr. 243.**

Subscrisul cu toată stima aduce la cunoștință P. T. publicului, că din 1 Maiu începând în restaurantul său „Stadtpark” pe lângă berea „Pilsner-Urquell” încă și „Hagerbräu” deschisă și întunecată din berăria fraților Hager este pusă în circulație.

Cu profundă stimă

Michail Hager, restaurateur.

(105) 7—10

REVERENZII!

Premiat:

Expoziția internațională de modă, Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală” I. PETRASCU

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 7—

— Spriginiți industria română. —

Premiat:

Expoziția universală d'n Roma 1911: Grand premiu și med. de aur.